Gemeente Voorschoten

Raadsvoorstel

Zaaknummer:	Z/24/085654/397031
Datum collegebesluit:	dinsdag 11 juni 2024
Datum commissievergadering:	donderdag 27 juni 2024
Datum raadsvergadering:	donderdag 11 juli 2024

Soort Voorstel:	Raadsvoorstel
Onderwerp:	Jaarrekening 2023
Portefeuillehouder:	Wethouder Van der Elst
Programma:	Allen

Kernboodschap:	De jaarstukken bevatten de programmaverantwoording en de jaarrekening met daarin per programma een terugblik op onderwerpen die een belangrijke rol hebben gespeeld in 2023 en de financiële verantwoording daarover. Tevens vindt de bestemming van het resultaat plaats.
Bijlagen:	1. Jaarstukken 2023 onder voorbehoud van de accountantscontrole 2. BW10 Jaarrekening 2023 (inclusief actualisatie grondexploitatie Duivenvoordecorridor 2023) 3. Toelichting op de Grondexploitatie Duivenvoordecorridor (vertrouwelijk) 4. Risicoanalyse GREX Duivenvoordecorridor (vertrouwelijk) 5. Samenvatting en verschillenanalyse GREX Duivenvoordecorridor (vertrouwelijk) 6. Kredietoverzicht GREX Duivenvoordecorridor 2024-2027 (vertrouwelijk)
Beslispunten:	1. De jaarrekening 2023 met een voordelig resultaat van € 1.686.370 vast te stellen; 2. Ten laste van het resultaat 2023 een bedrag van € 445.943 over te hevelen naar 2024; 3. Ten laste van de daarvoor bestemde reserves en

subsidies een bedrag van € 1.860.431 (budgetneutraal) over te hevelen naar 2024;

4. Van het resterende resultaat na de beslispunten 2 en 3 (€ 1.240.427), een bedrag van € 1.262.846 als volgt te bestemmen:

a. Voor de opvang van Oekraïners een bedrag van € 1.269.553 te storten in de bestemmingsreserve Opvang Oekraïne;

b. Als gevolg van het resultaat 2023 van de rekenkamercommissie een bedrag van € 43.293 te storten in de bestemmingsreserve Rekenkamercommissie;

c. Ter dekking van plankosten voor de verkeersontsluiting een bedrag van € 50.000 te onttrekken aan de bestemmingsreserve Bovenwijkse voorzieningen.

5. Het resterende negatieve resultaat ter grootte van € 22.419 te dekken door een onttrekking uit de concernreserve;

6. In te stemmen met de in bijlage 1 van de jaarrekening 2023 over te hevelen restant investeringskredieten voor een totaal van € 450.918, investeringskredieten af te sluiten ter hoogte van € 107.272 en de hieruit voortvloeiende financiële consequenties te verwerken in de begroting 2024;

7. De geactualiseerde grondexploitatie DVC vast te stellen per 1-1-2024 op € 583.000 negatief;

8. De op de vaststelling van de jaarstukken 2023 betrekking hebbende begrotingswijziging voor 2024 vast te stellen inclusief actualisatie van de grondexploitatie Duivenvoordecorridor 2024-2027.

Relatie met: Niet van toepassing

Inleiding en samenvatting

De jaarstukken vormen het sluitstuk van de planning- en control cyclus van het jaar 2023 en is daarmee de eindverantwoording van de begroting. In het eerste deel, het jaarverslag, staat het gevoerde beleid centraal en de mate waarin de maatschappelijke effecten zijn behaald en de doelstellingen zijn bereikt. Per programma verantwoordt het college middels de drie bekende W-vragen; 'Wat wilden we bereiken', 'Wat is er gedaan', en 'Wat heeft het gekost'.

In het Besluit Begroting en Verantwoording (BBV) is bepaald dat per programma eerst alle baten en lasten en het saldo daarvan moeten worden verantwoord. Om het gerealiseerde resultaat te bepalen worden vervolgens per programma toevoegingen en/of onttrekkingen aan reserves verantwoord. De resultaatbestemmingen worden in mindering gebracht op het gerealiseerde resultaat.

Het hierna resterend bedrag wordt het saldo na bestemming genoemd en is voor 2023 in het onderstaande overzicht opgenomen.

Tabel Opbouw resultaat jaarrekening 2023

(bedragen x € 1.000)	Begroting	Rekening
Totaal baten	79.676	78.694
Totaal lasten	-83.607	-80.006
Gerealiseerde totaal saldo baten en lasten	**-3.931**	**-1.3113**
Onttrekking reserves	5.644	4.140
Toevoeging reserves	- 841	-1.141
Saldo toevoeging/onttrekking aan reserves	**4.803**	**2.999**
Gerealiseerde resultaat	**872**	**1.686**
Bestemming resultaat		
Budgetoverhevelingen (A+B)		446
Toevoeging en onttrekking aan reserves/ bestemming resultaat (C)		1.263
Saldo na bestemming	**872**	**-22**

Gerealiseerd resultaat 2023

Het verwachte resultaat op basis van de najaarsnota 2023 bedroeg € 872.000 voordelig.

Het gerealiseerde resultaat over 2023 (voor bestemming) bedraagt € 1.686.000 voordelig. Een uitgebreide toelichting op het verschil tussen het verwachte resultaat in de najaarsnota en het gerealiseerde resultaat treft u aan in de financiële toelichtingen aan het eind van de verschillende programma's in deze jaarrekening.

In hoofdlijnen wordt het verschil tussen het verwachte resultaat na de najaarsnota en het gerealiseerde resultaat over 2023 van € 814.000 veroorzaakt door de financiële effecten van mutaties op reserves en voorzieningen. Bij de reserves wordt bijna € 1,5 miljoen aan geraamde onttrekkingen niet onttrokken. Daarnaast is er een extra storting (€ 300.000) in de bestemmingsreserve onderwijshuisvesting. Hiertegen over staan stortingen in nieuwe voorzieningen (€ 1,6 miljoen). Daarnaast spelen ook de ontwikkelingen zoals benoemd bij de jaarrekening 2022, zoals arbeidsmarktproblematiek en de nieuwe taken vanuit het rijk, een aanwijsbare rol in het resultaat. Daarbij is in 2023 ook een nieuw traject van organisatieontwikkeling gestart.

De afwijkingen die substantieel bijdragen aan het positieve resultaat staan benoemd in onderstaande tabel. In de programmaverantwoording worden deze verder toegelicht.

Tabel Verschillenverklaring Jaarrekening 2023

Voordelen	Bedragen X € 1.000	Nadelen	Bedragen X €1.000
Opvang Oekraïne (P6)	1.270	Voorz.Begraafpl. (P0)	995
Overhead (P0)	1.031	Voorz.Verlofsparen (P0)	492
Afval & Riool (P7)	495	Voorz.Deg.vergoeding (P2)	116
Energietoeslag (P6)	298	Rente (P0)	331
Jeugd (P6)	198		
BUIG (P6)	166	Niet benutten reserves	1.504
Overig Sociaal Domein (P6)	218	BR Onderwijshuisvesting	300
Klimaatmiddelen (P7)	212		
Rente kapitaallasten (P1 t/m P8)	323		
OZB (P0)	136		
Openbaar Groen (P5)	167		
Diverse budgetten	38		
Totaal	4.552		3.738
Saldo	814		

Beoogd effect

1. Voldoen aan desbetreffende bepalingen van de gemeentewet, het Besluit Begroting en Verantwoording (BBV) en het gemeentelijk beleid;

2. Specifieke bestemming geven aan het jaarrekeningresultaat;

3. De actualisatie van de grondexploitatie Duivenvoorde Corridor dient inzicht te verschaffen in:

- De huidige stand van zaken van de activiteit/ het project, gebaseerd op een geactualiseerde (grond)exploitatieberekening;

- De ontwikkelingen in de risico's van het project;

- De meerjarige ontwikkelingen in de voorziening en de daarin benoemde mutaties.

Argumenten
Formuleer per beslispunt de belangrijkste argumenten. Hier leest de raad wat de overwegingen
1.1 Met het vaststellen van de jaarstukken wordt voldaan aan het bepaalde in artikel 197 e.v. van de Gemeentewet.

Het college legt verantwoording af aan de raad over het gevoerde beheer door overlegging van het jaarverslag (programmaverslag) en de jaarrekening over 2023 aan de gemeenteraad.

1.2 De jaarstukken zijn opgesteld op basis van de bepalingen uit het BBV.

De jaarstukken voldoen aan de bepalingen van het BBV. Dit blijkt uit de accountantsverklaring en de verstrekte en ter inzage liggende rapportage van bevindingen van de accountant, die in opdracht van de gemeenteraad de jaarstukken heeft gecontroleerd.

1.3 Budgetoverheveling A (totaal € 445.943) ten laste van het jaarrekeningresultaat.

De volgende budgetten worden overgeheveld ten laste van het jaarrekening resultaat:

A - Overheveling ten laste van resultaat	Bedrag	
Energietoeslag	€	297.539
Actualisatie visie Dobbewijk	€	25.000
Sportaccommodatiebeleid	€	31.338
Evaluatie Welzijnsorganisatie	€	31.000
Opleidingsbudget	€	30.066
Baggeren watergangen	€	23.000
Projectbudget economie	€	8.000
Totaal A	**€**	**445.943**

Bij de financiële resultaten in het jaarverslag worden deze overhevelingen toegelicht.

1.4 Budgetoverheveling B waarvoor specifieke dekking beschikbaar is (geen invloed op het resultaat; € 1.860.431).

B - Overheveling met dekking	Dekking	Bedrag
Reorganisatie/ Ontvlechting	BR Reorganisatie	€ 447.732
Doorbelasting Oekraïne	Concernreserve	€ 270.728
Arbeidsmarktproblematiek	Concernreserve	€ 200.000
Nationaal Programma Onderwijs	Rijksvergoeding	€ 185.229
Klimaatakkoord	BR Klimaatgelden	€ 150.000
Wet Inburgering	Rijksvergoeding	€ 112.994
Energiearmoede	Rijksvergoeding	€ 81.501
Onderwijsachterstandenbeleid	Rijksvergoeding	€ 73.084
SPUK GALA	Rijksvergoeding	€ 55.160
Duurzaamheidsfonds	BR Duurzaamheid	€ 53.793
Omklap Jeugd naar Leidse regio	BR Sociaal Domein	€ 49.129
Warmteling	Concernreserve	€ 46.871
Invoering Omgevingswet	BR Omgevingswet	€ 41.954
Verduurzaming vastgoed	Concernreserve	€ 28.115
Inburgering onderwijsroute	Rijksvergoeding	€ 23.141
Onderhoud beeld buitenruimte	Concernreserve	€ 21.000
Scheve huisjes	Vergoeding regio	€ 20.000
Totaal B		**€ 1.860.431**

(BR = Bestemmingsreserve)

Bij de financiële resultaten in het jaarverslag worden deze overhevelingen verder toegelicht.

1.5 Bestemming van het resultaat (C) ad. € 1.262.846

C - Bestemming van resultaat	Bedrag
BR Oekraïne	€ 1.269.553
Rekenkamercommissie	€ 43.293
Bijdrage Intratuin[1]	€ -50.000
Totaal C	**€ 1.262.846**

Bij de financiële resultaten in het jaarverslag wordt de bestemming verder toegelicht.

1.6 Resultaat na bestemming

Na de voorgestelde bestemmingen resteert een negatief jaarrekeningresultaat na bestemming ter grootte van € 22.419. Voorgesteld wordt dit resultaat te dekken door een extra onttrekking uit de concernreserve.

1.7 Met het in de jaarrekening afsluiten en overhevelen van investeringskredieten wordt invulling gegeven aan de nota Activabeleid.

Jaarlijks stelt de raad middelen beschikbaar voor het doen van investeringen. De praktijk wijst uit dat door omstandigheden niet alle projecten binnen de voorgenomen termijn (volledig) kunnen worden uitgevoerd waardoor kredieten (deels) onbenut blijven. Om te voorkomen dat door de gemeenteraad beschikbaar gestelde kredieten te lang aan de integrale afweging van de aanwending van schaarse middelen onttrokken blijven, is in de nota activabeleid verwoord dat kredieten voor investeringen maximaal 2 jaar beschikbaar blijven. Daarom wordt bij het opstellen van de jaarrekening de projecten tegen het licht gehouden mede om te zien of de nog niet bestede middelen nodig zijn in 2024.

Voorgesteld wordt om in lijn met Bijlage 1 van de Jaarrekening 2023 "overzicht over te hevelen en af te sluiten kredieten":

1. Een bedrag van € 107.272 aan restantkredieten af te boeken. Deze restantkredieten hebben betrekking op 15 afgeronde investeringsprojecten;

2. Een bedrag van € 413.564 voor 8 restantkredieten die in 2022/2023 zijn gestart conform het activabeleid 2 jaar beschikbaar te stellen voor de uitvoering in 2024;

3. In afwijking op de nota activabeleid 5 lopende investeringsprojecten uit 2019/2021 een bedrag van € 558.290 nog één jaar beschikbaar te houden voor de afronding.

2. Actualisatie grondexploitatie Duivenvoordecorridor.

a. Het betreft financieel gevoelige informatie die de onderhandelingspositie van de gemeente kan schaden.

De informatie in de grondexploitatie bevat concurrentiegevoelige informatie. Vanwege de gevestigde financiële belangen van de gemeente Voorschoten in de Duivenvoordecorridor moet het vertrouwelijk en onder geheimhouding worden behandeld.

b. Met het vaststellen van de grondexploitatie legt het college verantwoording af over de Duivenvoordecorridor.

De achterliggende analyse geeft tevens een meerjarig inzicht in de te verwachten effecten van de grondexploitatie. Ná de actualisatie bedroeg per 1-1-2023 het saldo van de grondexploitatie

€ 613.000 nadelig. Met de huidige actualisatie is het saldo berekend op € 583.000 nadelig. Het saldo van de grondexploitatie DVC is verbeterd door, op actuele inzichten gebaseerde, gewijzigde fasering. Ook hebben er verschuivingen opgetreden naar de boekwaarde.

Tabel Ontwikkelingen Grondexploitatie DVC 2023

Ontwikkelingen grondexploitatie DVC 2023			
Verliesvoorziening DVC			
Beginstand 1-1-2023 (na actualisatie 2023)	€ -613.000		
Rentetoevoegingen 2023	€ -		
Beginstand 1-1-2024		€ -613.000	= stand verliesvoorziening DVC
Actualisatie grondexploitatie			
Stand per 1-1-2024		€ -583.000	
		€ 30.000	= verbetering saldo grondexploitatie
			= mutatie verliesvoorziening DVC
De verliesvoorziening wordt op peil gebracht met de mutatie van het berekende verlies van de geactualiseerde grondexploitatie. De verliesvoorziening DVC moet worden verlaagd en bedraagt per 1-1-2024 € 583.000.			
Risico's grondexploitatie DVC			
Gewogen risicobedrag (na actualisatie 2023)	€ 795.000		
Geactualiseerde risicoberekening	€ 308.000		
Mutatie gewogen risicobedrag	€ -487.000		
De verlaging van de risicoberekening (€ 487.000) is opgenomen in de paragraaf weerstandsvermogen			

Risico's:
Gerealiseerde kosten zijn geen risico meer, dus hoe meer van de prognose boekwaarde wordt, hoe kleiner de omvang van het risico.

a. *De risico's van de Duivenvoordecorridor zijn geactualiseerd.*

Net als de grondexploitatie worden ook de risico's van de Duivenvoordecorridor geactualiseerd. Totaal is een lager risicobedrag (€ 487.000) berekend ten opzichte van de beginstand 2023. Het bedrag aan risico's is verwerkt in de paragraaf weerstandsvermogen.

Het totale bedrag aan gekwantificeerde risico's zijn aanzienlijk gedaald omdat veel kosten zoals het bouw- en woonrijp maken worden verrekend in het grondbod (dus voor rekening en risico van de ontwikkelaar) is het risico voor de gemeente afgenomen. De verlaging van het risico op opbrengstdaling is op éénzelfde wijze te verklaren.

b. *Jaarlijks moeten de rentetoevoegingen aan de voorzieningen worden opgenomen in de meerjarenbegroting.*

Na de toevoegingen zal de gevormde (verlies)voorziening toereikend zijn ter dekking van het verwachte toekomstige verlies.

c. *Het aangepaste krediet van de grondexploitatie DVC dient te worden vastgesteld om geplande werkzaamheden in projecten te kunnen uitvoeren*.

Naar aanleiding van de (verwachte) ontwikkelingen in het project is de grondexploitatie geactualiseerd. Deze wijzigingen zijn ook doorgevoerd in de kredieten van het project welke in de bijlage: tabel "kredietoverzicht Duivenvoordecorridor 2024-2027" zijn opgenomen. Om het project financieel te kunnen uitvoeren is vaststelling van het krediet door de raad noodzakelijk.

3. Het vaststellen van de op de jaarrekening 2023 en actualisatie van de grondexploitatie Duivenvoordecorridor betrekking hebbende begrotingswijziging.

Met het vaststellen van een begrotingswijziging kan in 2024 uitvoering worden gegeven aan niet in 2023 afgeronde en nog niet 2024 begrote werkzaamheden Duivenvoordecorridor.

Kanttekeningen
1. De voorliggende jaarrekening over 2023 is een conceptversie. Er wordt nog een voorbehoud gemaakt voor de bevindingen van de controlerend accountant en bezien dient te worden of, en zo ja welke, daaruit voortvloeiende aanpassingen nog verwerkt zouden moeten worden onder meer om daarmee onder de controletoleranties te blijven. Vooralsnog zijn er vanuit de accountant nog geen signalen ontvangen dat correcties noodzakelijk zijn.

Inwonersparticipatie en communicatie
Van de jaarstukken 2023 heeft binnen de daarvoor geldende termijn - minimaal 2 weken voordat de raad daarover vergadert - openbare kennisgeving plaatsgevonden. Daarnaast is een persbericht uitgegaan.

Over de Duivenvoordecorridor wordt gerapporteerd ten tijde van de reguliere rapportage-momenten. Over de grondexploitatie zelf wordt, omdat deze concurrentiegevoelige informatie bevat, tussentijds geen communicatie openbaar gemaakt.

Burgerparticipatie is niet van toepassing. Uiteraard wordt vanuit het individuele project Duivenvoordecorridor meer dan voldoende aandacht besteed aan dit onderwerp.

Financiën
De financiële effecten zijn weergegeven en toegelicht in de jaarstukken 2023 zelf en hieraan

voorafgaand. Voor zover financiële effecten doorwerken naar latere jaren worden deze meegenomen als ontwikkeling bij de Voorjaarsnota 2024 en Kadernota 2025-2028.

De actualisatie van de grondexploitatie Duivenvoordecorridor (DVC) wordt met bijgevoegde begrotingswijziging in de begroting verwerkt.

Juridisch kader
Het college legt aan de raad over elk begrotingsjaar verantwoording af over het door hem gevoerde bestuur, onder overlegging van de jaarstukken (artikel 197 van de gemeentewet).

De raad stelt de jaarstukken vast in het jaar volgend op het begrotingsjaar. De jaarrekening betreft alle baten en lasten van de gemeente (artikel 198 van de gemeentewet).

Risico's
Voor de risico's betreffende de grondexploitatie DVC wordt verwezen naar de risicoanalyse (vertrouwelijk ter inzage bij de griffier) waarin inzicht wordt geboden in zowel de projectrisico's als de conjuncturele risico's.

Duurzaamheid
Niet van toepassing.

Met vriendelijke groet,
het college van burgemeester en wethouders,

E.A. van Wattingen,
Gemeentesecretaris

drs. N. Stemerdink,
burgemeester

Besluit

Zaaknummer: Z/24/085654/397031

De raad van de gemeente Voorschoten;

Gelet op Gemeentewet, artikel 197 en 198

gezien het voorstel van burgemeester en wethouders van dinsdag 11 juni 2024,

besluit:

1. De jaarrekening 2023 met een voordelig resultaat van € 1.686.370 vast te stellen;
2. Ten laste van het resultaat 2023 een bedrag van € 445.943 over te hevelen naar 2024;
3. Ten laste van de daarvoor bestemde reserves en subsidies een bedrag van € 1.860.431 (budgetneutraal) over te hevelen naar 2024;
4. Van het resterende resultaat na de beslispunten 2 en 3 (€ 1.240.427), een bedrag van € 1.262.846 als volgt te bestemmen:
    a. Voor de opvang van Oekraïners een bedrag van € 1.269.553 te storten in de bestemmingsreserve Opvang Oekraïne;
    b. Als gevolg van het resultaat 2023 van de rekenkamercommissie een bedrag van € 43.293 te storten in de bestemmingsreserve Rekenkamercommissie;
    c. Ter dekking van plankosten voor de verkeersontsluiting een bedrag van € 50.000 te onttrekken aan de bestemmingsreserve Bovenwijkse voorzieningen.
5. Het resterende negatieve resultaat ter grootte van € 22.419 te dekken door een onttrekking uit de concernreserve;
6. In te stemmen met de in bijlage 1 van de jaarrekening 2023 over te hevelen restant investeringskredieten voor een totaal van € 450.918, investeringskredieten af te sluiten ter hoogte van € 107.272 en de hieruit voortvloeiende financiële consequenties te verwerken in de begroting 2024;
7. De geactualiseerde grondexploitatie DVC vast te stellen per 1-1-2024 op € 583.000 negatief;
8. De op de vaststelling van de jaarstukken 2023 betrekking hebbende begrotingswijziging voor 2024 vast te stellen inclusief actualisatie van de grondexploitatie Duivenvoordecorridor 2024-2027.

Aldus vastgesteld in de openbare vergadering
van de raad der gemeente Voorschoten,
gehouden op donderdag 11 juli 2024

de griffier,	de voorzitter,
drs. B.J. Urban	drs. N. Stemerdink